

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Pedersen. Så er det hr. Villy Søvndal som ordfører.

Villy Søvndal (SF):

Det mest bemærkelsesværdige i forslaget her om en undersøgelseskommission er måske i virkeligheden den ihærdighed, hvormed det i dag afvises af de tre regeringspartier. Der er en bemærkelsesværdig ihærdighed i afvisningen, synes jeg, al den stund vi står med den største udenrigspolitiske begivenhed siden anden verdenskrig – med statsministerens egne ord. Det er så meget mere interessant, som regeringen jo ellers har udvist en meget stor interesse for at få klarlagt udenrigspolitiske begivenheder. Jeg tænker på interessen for anden verdenskrig, jeg tænker på interessen for den kolde krig, hvor det oven i købet har været sådan, at hvis man ikke i første omgang fik det resultat, man gerne ville have, så lavede man en ny undersøgelse, hvor man sikrede sig, at den blev placeret et sted, hvor man var sikker på resultatet.

I forhold til den generelle interesse er det jo helt bemærkelsesværdigt, at vi her står med et ekstremt vigtigt begivenhedsforløb, men at regeringen og Dansk Folkeparti ikke ønsker sagen undersøgt. Jeg tror ikke alene, det får Folketingets partier til at spørge, jeg tror også det får befolkningen til at spørge lidt undrende: Hvad er det, der skal skjules i denne sag? Hvad er det, der ikke tåler dagens lys? Hvad er det i sagen, der ikke tåler en undersøgelse, siden man så ihærdigt stritter imod?

Man kunne også formulere det lidt anderledes, når det siges, at vi jo bare kan spørge: Hvad stiller vi op, når magten lukker sig om sig selv på den måde, at man siger nej til en redegørelse i Den Udenrigspolitiske Nævn, man siger nej til en kommissionsundersøgelse? Vi får at vide, at vi kan stille spørgsmål i salen. Jeg troede, det var noget nyt, og at vi fra nu af ville få spørgsmål klart besvaret, men det får vi jo ikke. Så vi er i virkeligheden i en situation, hvor flertallet med magten lukker om sig selv, og det er da betænkeligt, når magthaverne i et demokrati ikke ønsker, at kritiske øjne ser på magtens udøvelse. Det er i øvrigt en afgørende forudsætning for os som folketingsmedlemmer, at vi har instrumenter til at se på magtens udøvelse.

Jeg synes, at det også ud over debatten her fortjener en lang debat om, hvordan vi sikrer i et demokrati – hvor vi er vant til mindretalsregeringer og derfor er vant til, at man er kritisk over

for magten, også i støttepartierne – hvad vi stiller op, når vi de facto har en flertalsregering, der ikke regerer, som vi plejer i det danske parlamentariske demokrati.

Hvad er det så, vi beder om? Vi beder om at få besvaret spørgsmålet: Kunne denne eskalation af begivenhederne have været undgået? Havde det betydning, at man afslog mødet med ambassadørerne? Var det klogt? Var det klogt i en situation, hvor vi havde fået advarsler udefra, fra egypterne, om, at situationen risikerede at eskalere, at nægte at tage et møde med ambassadørerne? Hvad betød det, at man sagsbehandlede på forkerte breve, at også Det Udenrigspolitiske Nævn blev informeret forkert om et brev, som var en kladde og ikke det endelige brev?

Når hr. Søren Espersen siger, at Nævnet var inddraget, vil jeg sige, at første gang, Nævnet hørte om sagen, var på et nævnsmøde den 24. januar, altså lang, lang tid efter, at advarslerne var kommet ind om, at situationen risikerede at eskalere.

Kl. 19.15

Jeg synes også, det ville være spændende at få undersøgt EU's og NATO's rolle, for fortællingen i offentligheden er, at EU og NATO jo bakkede os op. Ja, det er rigtigt, at da ambassadørerne brændte og det gik amok, da bakkede man op, men indtil da var tilslutningen nølende, tøvende, fordi jeg tror, man spurgte, hvad det nu var for et problem, Danmark havde forvoldt i et område af verden, hvor man sådan set synes, der er problemer nok. Der var ikke en fuldtone opbakning, før, om man så må sige, det var nødvendigt.

Jeg forstår også godt, at de tre regeringspartier ikke har den store interesse i at få det internationale pressebillede frem. Det vil altså bryde med nogle af de fortællinger, som bl.a. Dansk Folkeparti fortæller. Alle, der orienterer sig i international presse, Die Zeit, Le Monde, amerikansk presse, eller hvad man i øvrigt læser, kan ikke få andet billede, end at Danmarks omdømme i de her år lider afgørende skade.

Det kommer vi til at tumle med i rigtig mange år, og der synes vi, det var nyttigt at få en udefrakommende vurdering af, hvad det har af konsekvenser. Derfor også det fremadrettede i forslaget, nemlig hvordan vi sikrer, at vi ikke endnu en gang ender i en lignende situation. Hvad kan vi lære af denne situation? Vi kan vel ikke bare sige, at hov, det her skete, og hvis man afviser, at den danske regering kunne have håndteret sagen anderledes, så kommer vi vel til